

Genomlysning av Linköpingsförslaget 2023

Diarienummer: KS 2023–316
Datum: 2023-05-01
Handläggare: Emelie Klinga
Organisation: Kommunledningsförvaltningen

Innehåll

Sammanfattning	5
1. Inledning.....	6
2. Bakgrund.....	6
2.1 Internkontroll 2019 för kommunstyrelsen.....	7
2.2 Internkontroll 2020 och 2021 för kommunstyrelsen.....	7
3. Syfte	8
4. Förväntat resultat	8
5. Metod	8
5.1 Avgränsningar.....	9
6. Hantering av Linköpingsförslag.....	9
6.1 Linköpingsförslaget inkommer - generellt	9
6.2 Gränsen på 100 röster för handläggning	10
6.3 Handläggning av Linköpingsförslag på förvaltning/nämnd	10
6.4 Linköpingsförslagets väg	11
6.5 Utbildningsförvaltningen	12
6.6 Kultur- och fritidsförvaltningen	12
6.7 Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	13
6.8 Sammanfattning.....	14
7. Statistik Linköpingsförslag.....	15
7.1 Kommentarer på Linköpingsförslag	19
8. IT-stöd för Linköpingsförslaget.....	19
8.1 Identifierade brister i nuvarande IT-stöd	19
8.2 Mitt Linköping.....	20
8.3 Vem äger systemfrågan?.....	20
9. Styrdokument för Linköpingsförslaget	21
9.1 Tillämpningsanvisningar för Linköpingsförslaget.....	21
9.2 Instruktion för hantering av Linköpingsförslaget i Linköpings kommun	21
9.3 Reglemente för Linköpings kommun	22
9.4 Linweb	22
10. Ansvarigt politiskt organ	22
11. Uppföljning av Linköpingsförslag.....	23

11.1 Återkoppling till förslagslämnaren	23
11.2 Kontakt Linköping	25
12. Linköpingsförslaget på webben	25
12.1 Marknadsföring av Linköpingsförslaget	29
13. Omvärldsbevakning.....	29
13.1 Kinda kommun.....	29
13.2 Malmö stad	30
13.3 Gävle kommun.....	30
13.4 Jönköpings kommun.....	31
13.5 Göteborgs Stad.....	31
13.6 Sammanfattning.....	32
14. Slutsatser	33
14.1 Tjänstepersoner och Linköpingsförslaget	33
14.2 Förtroendevalda och Linköpingsförslaget.....	34
14.3 Medborgarna och Linköpingsförslaget.....	34
14.4 Utformningen av Linköpingsförslaget	35
Källor	36

Sammanfattning

- Sen införandet av Linköpingsförslaget 2016 har totalt 2297 stycken förslag inkommit (per 2023-04-27).
- År 2022 godkändes och publicerades 263 Linköpingsförslag, majoriteten av dessa gällde trafikmiljön, parker, cykelvägar och kollektivtrafik. Återkommande föreslås hundhagar i olika områden. Många publicerade förslag rörde också idrottsanläggningar.
- 78 förslag fick över 100 röster och skickades för ställningstagande till förvaltning/nämnd år 2022.
- Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen mottog år 2022 i särklass flest Linköpingsförslag, 202 stycken. Av dessa uppnådde 30 stycken över 100 röster och utreddes på förvaltningen. 20 stycken avslogs, åtta noterades och två bifölls.
- Kultur-och fritidsförvaltningen mottogs näst flest Linköpingsförslag år 2022, 31 stycken. Ett fick över hundra röster, det förslaget noterades.
- Få Linköpingsförslag som uppnår 100 eller fler röster bifalls och realiseras.
- Flera förvaltningar upplever idag att förslag återkommande hamnar "i kläm" mellan förvaltningar vilket fördröjer handläggning. Den främsta anledningen är att det är svårt att avgöra vilken förvaltnings/nämnds område förslaget berör eller att flera förvaltningar/nämnder berörs.
- Ett förtydligt arbetssätt för förvaltningarna samt rutiner för återkoppling till kommunstyrelsens diarium kan underlätta den administrativa hanteringen av Linköpingsförslagen.
- Frågan om vilket politiskt organ som ska vara ansvarigt för Linköpingsförslaget kan behöva utredas vidare.
- Återkoppling till förslagslämnaren sker i liten utsträckning, även i de fall där handläggningstiden för förslaget blir lång. Det behöver vara tydligt vem på tjänstepersonssidan som återkopplar och i vilket eller vilka skeden av handläggningsprocessen det ska göras.
- Ett IT-stöd med bredare funktionalitet än dagens stöd är en förutsättning för en effektivisering av administrationsprocessen - mer av hanteringen skulle vara fördelaktigt att kunna göra inne i systemet.
- Mindre justeringar och förtydliganden av rutiner i hanterandet av inkomna förslag kan få positiva effekt på handläggningstiden.
- Informationen på kommunens hemsida samt på Linköpingsförslagets egen undersida är bristfällig - tydlig information om vad förslagslämnaren kan förvänta sig, hur processen från inlämnat förslag framåt ser ut kan bidra till en större förståelse för processen. På hemsidan kan det också framgå vad som skiljer Linköpingsförslag från synpunkt eller felanmälan.
- Styrdokumentet för Linköpingsförslaget är i behov av uppdatering samt revidering.

1. Inledning

För sju år sedan, år 2016, införde Linköpings kommun det så kallade Linköpingsförslaget. Linköpingsförslaget är en e-petition, även kallat e-förslag. Ett e-förslag kan beskrivas som en relativt ny form av elektroniskt politiskt deltagande. E-förslaget är ett verktyg för att samla röster och "gillanden" och på så sätt söka stöd för specifika sakfrågor och konkreta politiska åtgärder. Syftet är att medborgare ska ges möjlighet att lyfta sitt förslag för att se om det stöts av andra, vilket då indikerar att frågan är av intresse för en större grupp människor. E-petitioner är en del av e-demokratin och dessa är tänkta att skapa möjligheter för alla medborgare att på ett tillgängligt sätt engagera sig i och påverka politiken också mellan valen. Detta med bakgrund av att ett fördjupat och mer aktivt politiskt engagemang stärker den representativa demokratin. Tanken bakom e-förslag är att skapa förutsättningar för att hantera idéer och förslag inom den formella politiska strukturen och samtidigt synliggöra den demokratiska processen för medborgare. E-förslaget används idag på lokal, regional, nationell och supranationell nivå runt om i världen och är ett av de mest framstående och mest använda e-demokrati-verktygen.

E-demokrati generellt, och e-förslag i synnerhet, har enligt forskare en potential att främja demokrati genom ett ökat medborgerligt deltagande och inflytande. Tack vare dessa möjligheter finns ett institutionellt tryck i Sverige, som skapades då Sveriges andra demokratiutredning från 2016 (SOU 2016:5), rekommenderade kommuner att introducera e-förslag. I Sverige använder såväl flertalet kommuner som regioner sig av e-förslag idag. Ett syfte med e-förslaget är att skapa en ökad öppenhet och transparens gentemot medborgarna. Tanken är att alla ska kunna följa e-förslagets gång. Ett aktivt deltagande i kommunpolitiken innebär mer än att rösta vid val, i den digitala eran kan e-förslaget bli en viktig del av det demokratiska utvecklingsarbetet i en kommun. Medborgare av idag tenderar att engagera sig i konkreta sakpolitiska frågor och väljer ofta bort partipolitiken, vilket ytterligare talar för vikten av att möjliggöra politiskt engagemang i andra kanaler än via partipolitiken. Förhoppningen är att e-petitioner ska understödja ett ökat politiskt deltagande genom att mobilisera och behålla ett stabilt intresse för att delta i kommunpolitiken, samtidigt som det bidrar till ökad kvalitet och effektivitet i kommunens verksamheter.

Trots att e-petitioner är en vanlig form av e-deltagande har den som formaliserad påverkanskanal fått relativt lite uppmärksamhet i Sverige. E-demokratin som fenomen, och e-förslag som verktyg, kan anses etablerad i (kommun-)Sverige, ändå saknas det gemensamma standarder för hur e-förslag kan införas, utformas och användas i svenska kommuner. Linköpings kommun sätter därför själva ramarna för hanteringen e-förslag. Kommunen bör sträva efter en så ändamålsenlig, enkel och transparent process för Linköpingsförslaget som möjligt.

2. Bakgrund

Efter beslut av kommunfullmäktige 2015-11-03, § 424, infördes dialogverktyget Linköpingsförslaget i januari 2016. I samband med införandet avskaffades även möjligheten att lämna medborgarförslag enligt kommunallagens bestämmelser.

Ett Linköpingsförslag är ett e-förslag från medborgare till kommunen, modellen för Linköpingsförslag utgör där med en sorts kommunikationsväg mellan medborgare och tjänstepersoner/förtroendevalda. Förslaget kan handla om allt som kommunen ansvarar för och har möjlighet att besluta om. Däremot omfattas inte de kommunala bolagen. Förslag kan inte lämnas i frågor som rör myndighetsutövning mot enskild. Inför införandet utarbetades ett förslag till utformning av e-förslag i Linköpings kommun. Förslaget innebär att alla personer oavsett kommundeltagande har möjlighet att lämna och stödja ett förslag. Förslagen publiceras på kommunens webbplats, där du förutom att rösta på ett förslag också kan kommentera det i ett öppet kommentarsfält. Syftet med införandet av Linköpingsförslaget var att, jämfört med det tidigare medborgarförslaget, skapa en bredare demokratisk förankring med fler som står bakom varje förslag, förhoppningen var att vitalisera lokaldemokratin. För att Linköpingsförslaget ska fylla hållrummet mellan beslutsfattare och medborgare och föra folket närmare besluten behöver processen för Linköpingsförslaget vara systematiserad, enkel och tillgänglig. I Tillämpningsanvisningarna för Linköpingsförslaget (KS 2015–642) står att "en av ambitionerna med Linköpingsförslaget är att handläggningen av förslagen ska gå fortare och smidigare, vilket innebär snabbare återkoppling till allmänheten och minskad belastning på förvaltning och nämnd". En ambition med denna genomlysning är att svara på frågan om huruvida vi nått dit eller inte, samt ge förslag på hur processen kring Linköpingsförslaget kan utvecklas vidare.

2.1 Internkontroll 2019 för kommunstyrelsen

År 2019 påbörjades en granskning av processer kopplade till Linköpingsförslaget. I kommunstyrelsens internkontrollplan för 2019 fanns kontrollmomentet:

- Att Linköpingsförslaget besvaras/utreds fortare än medborgarförslaget (som skulle besvaras inom ett år)

Inför delårsrapporten per 31 augusti 2019 genomfördes en kontroll av handläggningstiden för samtliga besvarade Linköpingsförslag under perioden 2018-08-01-2019-08-01. Under kontrollperioden hade det totalt inkommit 90 förslag. Av dessa hade 19 förslag besvarats medan resterande 71 var obesvarade. Det innebär att endast 21 procent av de förslag som lämnats in under perioden blivit besvarade, vilket ansågs vara otillfredsställande.

I och med att kontrollperioden endast omfattade ett år fanns det även ett antal äldre förslag som ännu inte blivit besvarade och om även de skulle tas med i beräkningen skulle det öka den genomsnittliga handläggningstiden avsevärt. Någon tidsgräns för när Linköpingsförslag ska vara besvarade finns inte i dagsläget, men intentionen vid införande var att allmänheten skulle få kontinuerlig och snabb återkoppling. I medel tog handläggningstiden av Linköpingsförslag tre månader exklusive de två månader förslagen ligger på webben. Allmänheten fick därmed vänta i snitt fem månader på ett svar, vilket inte ansågs vara tillfredsställande.

2.2 Internkontroll 2020 och 2021 för kommunstyrelsen

I kommunstyrelsens internkontrollplan för Kommunledningsförvaltningen för såväl 2020 som 2021 finns följande kontrollmoment gällande Linköpingsförslaget:

- Handläggningen ska ske snabbare än föregående kontroll.

Med bakgrund av den i interkontrollplanerna satta ambitionen att minska handläggningstiden för Linköpingsförslaget initierades denna genomlysning. Internkontrollmomentet återkom inte i kommunstyrelsens internkontrollplan för 2022.

Mot bakgrund av den otillfredsställande nivån för besvarande av Linköpingsförslag hade Kommunkansliet under år 2020 en aktivitet, kopplat till kommunstyrelsens nämndmål *God social sammanhållning och delaktighet*, i sin verksamhetsplan för år 2020. Aktiviteten innebar att en genomlysning av Linköpingsförslaget skulle genomföras. Med anledningen av förändrade verksamhetsförutsättningar på grund av coronapandemin genomfördes inte aktiviteten under år 2020 utan återkom i Kommunkansliets verksamhetsplanering för år 2021. Inte heller under 2021 fanns förutsättningar eller personella resurser för genomförande varför genomlysningen nu återfinns i Kommunledningsförvaltningens verksamhetsplan för 2022.

3. Syfte

Genomlysningens övergripande syfte är att beskriva processerna för administrationen kring Linköpingsförslaget, både vad som fungerar bra samt vilka brister som finns för att därigenom initiera förslag till justeringar i processerna för att minska svarstiden för Linköpingsförslag.

4. Förväntat resultat

Genomlysningen förväntas presentera följande:

1. En beskrivning av de administrativa processerna kring Linköpingsförslaget
2. En enklare värdering av nuvarande arbetssätt med Linköpingsförslaget
3. Förslag till enklare effektiviseringsåtgärder i främst den administrativa processen kring Linköpingsförslaget

5. Metod

Det inledande arbetet med denna genomlysning gjordes av Kommunkansliet under andra halvan av år 2020. I samband med det arbetet togs en kontakt med samtliga förvaltningar med undantag för Verksamhetsstöd och service (VSS). Ett antal frågor skickades till förvaltningarna avseende den egna hanteringen av Linköpingsförslag. Givet att arbetssättet för Linköpingsförslag inte har förändrats sedan 2020 kan dessa svar i viss utsträckning fortfarande bedömas vara relevanta och har därför delvis legat till grund för denna genomlysning. En ny kontakt har dock tagits med de tre förvaltningarna som hanterar flest Linköpingsförslag; Utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen samt Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Frågorna som ställdes dessa förvaltningar i november 2022 var:

1. Beskriv varje moment i punktform hur det fungerar på din förvaltning från att ni tilldelas ett Linköpingsförslag till att det är besvarat.

- Utgå gärna från när momenten sker och hur de genomförs.

2. Ge era reflektioner och synpunkter på processen i stort för Linköpingsförslag. Ta hjälp av stödpunkterna nedan!

- Beskriv vad som fungerar bra.
- Beskriv vad som fungerar mindre bra.
- Beskriv vad ni skulle vilja utveckla.

3. Ge era reflektioner och synpunkter på processen för Linköpingsförslag på er förvaltning. Ta hjälp av stödpunkterna nedan!

- Beskriv vad som fungerar bra.
- Beskriv vad som fungerar mindre bra.
- Beskriv vad ni skulle vilja utveckla.

Förutom förvaltningarnas svar på ovan frågor har kommunens styrdokument, omvärldsbevakning, en kvalitativ granskning av avslutade förslag, statistik från Flexite samt samtal med funktioner på Kommunkansliet använts som underlag för denna genomlysning.

5.1 Avgränsningar

Med anledning av den tidsmässiga begränsningen för denna genomlysning har syftet liksom det förväntade resultatet behövt anpassas. Denna genomlysning bör ses som en nollmätning, något att utgå från i ett kommande utvecklingsarbete rörande Linköpingsförslaget. Genomlysningen ensam kommer inte att presentera tillräckligt med underlag för att svara på hur upplägget av Linköpingsförslaget bör se ut framöver.

6. Hantering av Linköpingsförslag

Vad Linköpingsförslaget är och hur det praktiskt fungerar finns tydliggjort i *Tillämpningsanvisningar för Linköpingsförslaget - E-förslag i Linköpings kommun* (KS 2015–642). Denna tillämpningsanvisning diskuteras i avsnittet 10.1.

6.1 Linköpingsförslaget inkommer - generellt

Vem som helst kan via kommunens webbsida skicka in Linköpingsförslag. Det är kommunstyrelsens diarium som administrerar inkomna förslag. I dagsläget inkommer runt sju förslag per vecka. Av de förslag som inkommer publiceras drygt 40 procent, vilket betyder att drygt 60 procent inte godkänns då de inte möter kraven på Linköpingsförslag.

Ett förslag som inkommit hamnar i Flexite, de inskickade Linköpingsförslag som uppfyller kriterierna för Linköpingsförslag publiceras externt på Flexite och går sedan för vem som helst att rösta på. De förslag som efter 60 dagar fått 100 röster eller fler fördelas manuellt av kommunstyrelsens diarium till ansvarig nämnd/förvaltning för handläggning och ställningstagande. Denna fördelning görs direkt i Flexite. Trafikmiljön, parker, cykelvägar och kollektivtrafik dominerar inflödet av förslag, med olika krav på och idéer om exempelvis bilfria gator, nya cykelstråk och ändrad hastighetsbegränsning på bilvägar.

När ett Linköpingsförslag lämnats över till ansvarig nämnd/förvaltning är det upp till varje nämnds presidium att bestämma hur förslaget ska handläggas och om det är nämnden eller förvaltningen som ska ta ställning till eller besluta om förslaget.

Förslaget ska handla om kommunens verksamhet, alltså det som kommunen har rådighet över. För att godkännas får förslaget enligt tillämpningsanvisningarna inte heller vara en fråga eller en synpunkt. Enligt anvisningarna ska en fråga eller en synpunkt skickas vidare direkt till berörd förvaltning. Likaså ska ett förslag som avslås med hänvisning till att det är en pågående insats skickas vidare till berör enhet/förvaltning som svarar förslagsställaren och informerar om vad för pågående arbete relaterat till dennes Linköpingsförslag som redan pågår.

6.2 Gränsen på 100 röster för handläggning

I samband med införandet av Linköpingsförslaget lämnades önskemål av förtroendevalda att ha möjligheten att "plocka upp" förslag som inte når 100 röster. På så sätt kan de förtroendevalda välja att bereda förslag som hamnat under gränsen. Att en förtroendevald väljer att göra det är dock i praktiken ovanligt. I arbetet med denna genomlysning hittades inga sådana exempel. Att möjligheten ändå finns gör att varje förslag passerar genom politiken och därmed har möjlighet att bli verklighet, oavsett antal röster. E-petitioner är också ett enkelt sätt för de förtroendevalda att skaffa sig en uppfattning kring vad som engagerar medborgarna.

6.3 Handläggning av Linköpingsförslag på förvaltning/nämnd

I samband med denna genomlysning har tre förvaltningar inkluderats, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen samt Utbildningsförvaltningen. En mer grundlig utredning där samtliga förvaltningar inkluderas kan vara ett sätt att ta ett omtag kring arbetet med Linköpingsförslaget. En utvärdering bör också genomföras internt på varje förvaltning och nämnd med utgångspunkt i kunskapen om och intresset för Linköpingsförslaget.

En förhoppning är att denna genomlysning ska leda till att tydliggöra processen kring Linköpingsförslagen och skapa ett tydligare gemensamt arbetssätt. Ett gemensamt arbetssätt är särskilt viktigt när ett Linköpingsförslag berör flera nämnders verksamheter. Kring komplexa eller omfattande Linköpingsförslag som berör flera nämnders/förvaltningars områden och verksamheter kan nämnder/förvaltningar behöva samråda. Av förvaltningarna har dock lyfts att Linköpingsförslag fördelas till "fel" förvaltning av kommunstyrelsens diarium vilket riskerar att förlänga handläggningstiden, det riskerar också bidra till att förslag blir liggandes ohanterade.

Idag behöver kommunstyrelsens diarium lägga tid på att undersöka om ett inskickat förslag är en kommunal fråga samt vilken förvaltning/nämnd förslaget då ska hanteras av. Diariet hade kunnat vara behjälpt av att det gemensamt med förvaltningarna tas fram praktiska rutiner för hur vanligt förekommande förslag ska hanteras med fokus på var de ska skickas av diariet. Det är svårt för kommunstyrelsens diarium att bedöma gränser för förvaltningarnas ansvarsområden samt vilka interna processer som eventuellt redan pågår i en viss fråga. En idé för att hanteringen av Linköpingsförslag ska gå fortare är att förvaltningarna själva hanterar och sorterar bland inkomna förslag.

6.3.1 Kontaktpersoner

När arbetssättet för Linköpingsförslaget togs fram var en grundläggande tanke att samtliga förvaltningar skulle ha en utpekad kontaktperson på varje förvaltning. Denna var ofta

registrator eller administratör. Idag är det dock otydligt vem eller vilka som är kontaktpersoner på förvaltningarna. Den lista som skapades i samband med införandet har inte uppdaterats regelbundet. När kommunstyrelsens diarium har frågor gällande hanteringen av ett Linköpingsförslag är det ofta tidskrävande att få svar från rätt person på förvaltningarna. Bedömningen och fördelningen av Linköpingsförslag hade kunnat gå fortare om det fanns en utpekad kontaktperson på varje förvaltning att "bolla" med.

6.4 Linköpingsförslagets väg

Linköpingsförslaget har en stående punkt på dagordningen för kommunstyrelsens ärendeberedning. Kommunstyrelsens diarium tar till denna punkt fram en tjänsteskrivelse. I tjänsteskrivelsen redovisas de Linköpingsförslag som publicerats 60 dagar på kommunens hemsida, men som inte uppnått 100 röster.

Även förslag som överstigit 100 röster och kommer att hanteras vidare redovisas för kännedom tillsammans med antalet kommentarer till förslaget. I tjänsteskrivelsen bifogas även en länk till sidan med Linköpingsförslag för att underlätta för politiken att ta del av både förslagen och kommentarerna. Dock är rubrikerna på förslagen ofta både kortfattade och otydliga, vilket kan antas göra det svårt för politiken att avgöra vad ett förslag handlar om. En intresseväckande rubrik och en kort sammanfattning av förslaget i tjänsteskrivelsen skulle kunna öka förtroendevaldas intresse.

Ett Linköpingsförslag som får 100 eller fler röster skickas från kommunstyrelsens diarium till den nämnd/förvaltning som förslaget berör. Linköpingsförslaget diarieförs då också i nämndens eget diarium. Kommunstyrelsens diarium kan inte följa hantering och handläggning i en annan nämnds diarium.

Vid förvaltningens/nämndens handläggning kan Linköpingsförslag efter utredning bifallas, avslås eller noteras.

Bifallas - innebär att man beslutar enligt förslaget.

Avslås - innebär att det som föreslagits inte kommer att genomföras.

Noteras - bör användas om förslaget redan är genomfört, är under utredning eller om förvaltning/nämnd instämmer med förslagsställarens intention men inte kan bifalla och verkställa förslaget i sin helhet.

Hanteringen av förslaget ska motiveras.

Varje förvaltning ska enligt tillämpningsanvisningarna ha en utsedd kontaktperson som bland annat ska se till att kommunstyrelsens diarium får information om:

- Vad som händer med ett överlämnat Linköpingsförslag, till exempel att handläggare är utsedd, eller att det blivit anmält till beredning eller till presidium och så vidare.
- Vilket det slutgiltiga ställningstagandet eller beslutet blev. Detta ska vara lättläst, bestå av max 1000 tecken med blanksteg och utformat så att kommunstyrelsens diarium kan publicera det ihop med förslaget på webbsidan. Det ska också framgå om förslaget blivit bifallet, avslaget eller noterat.

6.4.1 Tidsåtgång

Någon tidsgräns för när Linköpingsförslag ska vara besvarade finns inte i dagsläget, tanken med införandet var dock att allmänheten skulle få kontinuerlig och snabb återkoppling. En ambition som lyftes i samband med införandet var att publicerade Linköpingsförslag skulle hanteras och besvaras inom sex månader från publicering. Bedömningen kommunstyrelsens diarium gör är att dessa sex månader ofta överstigs idag.

6.4.2 Publiceringstid

Idag ligger ett förslag publicerat i 60 dagar oavsett när 100 "gillanden" uppnås. 60 dagar bedöms idag som lång tid, i kombination med att handläggningen inte påbörjas förrän de 60 dagarna har löpt ut, oavsett hur många röster förslaget fått, så bör tiden kunna kortas. Om handläggningen dessutom påbörjades redan vid 100 röster hade denna process kunnat gå snabbare.

6.5 Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen hanterar förslag först när de fått 100 röster. Detta görs på förvaltningens nämndkanslis måndagsmöte varje vecka. I samråd med kanslichef utses vilken avdelning som förväntas besvara förslaget. Förslaget tas sedan upp på presidieberedning där det avgörs om förslaget ska behandlas i nämnd eller besvaras av tjänsteperson. Om det tas upp i nämnd bereds det som vilket ärende som helst. Om det ska besvaras av tjänsteperson så skrivs ett svar av handläggare som sedan lämnar svaret till nämndsekreterare som i sin tur skickar svaret till Kommunledningsförvaltningen för publicering. Svaret skickas också för kännedom till nämnden.

Utbildningsförvaltningen upplever att hanteringen kring Linköpingsförslaget fungerar bra och har inga konkreta förslag på förbättringsåtgärder.

6.6 Kultur- och fritidsförvaltningen

Första steget i processen på Kultur- och fritidsförvaltningen är att samtliga Linköpingsförslag som registrerats på Kultur- och fritidsförvaltningen tas upp på ett måndagsmöte där registrator, nämndsekreterare och biträdande förvaltningschef är närvarande. Även förslag som inte fått 100 röster tas upp. Gemensamt avgörs då om det är ett förslag för Kultur- och fritidsförvaltningen att hantera eller om förslaget hör till någon annan förvaltning.

Om och när Linköpingsförslaget har uppnått 100 röster får registrator detta som en inkommen handling för hantering och först då diarieförs Linköpingsförslaget. Förslaget tas sedan upp igen på ett måndagsmöte och tilldelas ansvarig chef/handläggare. När det finns ett tänkt svar anmäls det till nämndens ärendelista för hantering av presidiet. I sista steget läser presidiet förslaget och det tänkta svaret, sedan avgör de om svar avges av förvaltning eller nämnd. När ett svar är färdigt skickas det till Kommunledningsförvaltningen för publicering.

Förvaltningen upplever att ofullständig kommunikation mellan förvaltningarna kring enskilda Linköpingsförslag gör att ärenden ibland faller mellan stolarna. Det kan vara om ett förslag som tilldelats en specifik förvaltning i själva verket ska till en annan förvaltning för hantering. Förvaltningen vill skicka med att Kommunledningsförvaltningen gärna får ta kontakt med förvaltningen för att stämma av vilken förvaltning, eller vilka förvaltningar, ett särskilt Linköpingsförslag bör fördelas till.

Processen ser ut enligt följande:

Om förvaltningen svarar:

1. Handläggaren fram ett svar i rätt mall i W3D3 och meddelar nämndsekreterare
2. när det är klart.
3. Svaret granskas av nämndsekreterare och biträdande förvaltningsdirektör.
4. Svar expedieras till kommunledningens funktionsbrevlåda för publicering på webben.
5. När bekräftelse på publicering inkommit avslutas ärendet i diariet.

Om nämnden svarar:

1. Handläggaren anmäler ärendet till nämnd och skriver fram ett svar i rätt mall i w3d3.
2. Tjänsteskrivelsen granskas av nämndsekreterare och biträdande direktör.
3. Tjänsteskrivelsen läggs till presidiets ärendelista som ett beslutsärende.
4. När nämnden fattat beslut om svar expedieras detta till kommunledningens funktionsbrevlåda för publicering på webben.
5. När bekräftelse på publicering inkommit avslutas ärendet i diariet.

På Kultur- och fritidsförvaltningen upplever man att processen i stort sett fungerar bra. Att varje Linköpingsförslag som tilldelas förvaltningen hanteras på måndagsmötena gör att förvaltningen snabbt kan fånga upp om ett ärende felaktigt tilldelats förvaltningen. Förvaltningen upplever att det som ofta fördröjer hanteringen är när handläggaren som utsetts att besvara förslaget behöver tid att undersöka olika alternativ, eller har hög arbetsbelastning. Nämndsekreteraren har en övergripande koll på vilka Linköpingsförslag som ligger hos förvaltningen för handläggning, och om svar dröjer kan nämndsekreteraren "stöta på"

Förvaltningen lyfter särskilt att deras hantering av Linköpingsförslag påverkas negativt om W3D3 inte fungerar fullt ut och att W3D3 borde gå att använda på ett smartare sätt, så att förslag inte riskerar att "falla mellan stolarna". I detta önskas stöd av W3D3-förvaltning.

6.7 Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens process inleds med att det inkomna Linköpingsförslaget diarieförs och skickas ut till presidiet. På presidiets möte avgör presidiet om några förslag ska behandlas politiskt, vilket mycket sällan händer. Det är inga Linköpingsförslag som går till nämnd utan allt besvaras av tjänstepersoner, vilket förvaltningen upplever är smidigare än att nämnden ska hantera förslagen.

Oavsett om förslaget går via nämnd eller inte, hanteras alla förslag av tjänstepersoner. Ett svar skrivs och skickas till förvaltningens registrator som skickar till kommunledningsförvaltningens ärendesamordnare för publicering.

Från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens håll upplever man att mängden förslag som inkommer är för stor, dock är det många "förslag" som är av karaktären synpunkt eller felanmälan. Förvaltningen tror att många medborgare skulle få ett snabbare och ett bättre svar om deras "förslag" istället inkommit till kommunen i form av en felanmälan. Man menar vidare att det är svårt att hantera förslag som inte är en kommunal angelägenhet, eller som kommunen har rådighet över, på ett bra sätt. Förvaltningen upplever också att man behöver avslå många inkomna förslag, och att de ärenden som faktiskt bifalls ändå tar år att förverkliga.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen upplever att det finns en förväntan från medborgarna att förvaltning/nämnd ska bifalla förslag som många röstat på, men att det är svårt för förvaltningen/nämnden att göra det. Förvaltningen uttrycker att medborgarnas och nämndens/förvaltningens behov och planeringshorisont inte är överensstämmande. Som exempel ges att om ett förslag om att bygga en ny lekplats bifalls, för att sedan planeras och byggas, hinner barnen i området i princip flytta hemifrån innan det finns en lekplats. De stora svårigheterna med förvaltningens hantering av Linköpingsförslag är att handläggarna på förvaltningen inte hinner med, och att deras svar sedan är av varierande kvalitet. Dessutom upplever man från förvaltningens sida att det är svårt att följa upp eventuella löften som görs. Med bakgrund av detta planerar förvaltningen att inrätta en "skrivarverkstad" där kansliet bistår handläggare med att "spökskriva" svar.

6.8 Sammanfattning

Kultur- och fritidsförvaltningen lyfter särskilt att Linköpingsförslag riskerar att hamna "i kläm" mellan förvaltningarna om kommunstyrelsens diarium dirigerar dessa "fel". Det kan fördröja hanteringen av förslaget av rätt förvaltning vilket förlänger den totala handläggningstiden. Vidare poängterar förvaltningen att det som tar tid i deras hantering av förslagen är när utsedd handläggare behöver undersöka olika svarsalternativ, eller har hög arbetsbelastning. En negativ påverkan på hanteringen av förslag på grund av hög arbetsbelastning bland handläggare lyfts också av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Den förvaltning som uttrycker störst skepticism till nuvarande administration av Linköpingsförslaget är Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningen lyfter särskilt att det beror på att man behöver avslå merparten av de förslag som får 100 röster, eftersom de helt enkelt inte är genomförbara eller möjliga att prioritera samt att de förslag som faktiskt blir bifallna ändå tar lång tid att förverkliga då förvaltningen har andra tidshorisonter än vad medborgarna har. Att många medborgare istället för medborgarförslag skickar in felanmälningar och synpunkter lyfts också som negativt för den administrativa processen då tid får läggas på att besvara dessa ärenden trots att de inte är Linköpingsförslag.

Utbildningsförvaltningen upplever däremot att hanteringen av Linköpingsförslag fungerar bra, men lyfter också att de inte hanterar någon större mängd förslag på sin förvaltning vilket kan antas spela stor roll för deras upplevelse att hanteringen fungerar relativt bra.

Av förvaltningarnas svar framkommer få konkreta förbättringsåtgärder. Bättre kommunikation med kommunstyrelsens diarium som fördelar förslagen samt effektivare användning av kommunens ärendesystem W3D3 i hanteringen av förslagen lyfts dock särskilt.

I den kommunövergripande instruktionen för hantering av Linköpingsförslag står; "Kontaktpersonen på förvaltningen håller kommunstyrelsens diarium uppdaterat om vad som händer med förslaget och skickar det slutgiltiga ställningstagandet till kommunstyrelsens diarium". Idag ges bristfällig information från förvaltningen till diariet om vad som händer med de förslag som skickats till förvaltningen vilket gör det svårt för kommunstyrelsens diarium att svara på förslagslämnarens och medborgares frågor kring handläggningen av enskilda förslag.

7. Statistik Linköpingsförslag

Viss statistik gällande Linköpingsförslag går att ta fram från Flexite. Då Flexite inte används för all administration kring Linköpingsförslaget går det dock inte att få fram statistik gällande till exempel tidsåtgången för hanteringen av enskilda förslag. Dessutom finns idag inte möjlighet att ta fram statistik för Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen. Mer uttömmande och grundlig statistik där det blir enklare att se vilka "flaskhalsar" som finns i processen hade kunnat bidra till en djupare förståelse av var den administrativa processen behöver effektiviseras.

Alla inkomna Linköpingsförslag på förvaltningsspecifik nivå 2022

Förvaltning	Antal inkomna Linköpingsförslag
Kultur- och fritidsförvaltningen	31
Social- och omsorgsförvaltningen	4
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	202
Kommunledningsförvaltningen	9
Utbildningsförvaltningen	16
Leanlink	1
Summa	263

Publicerade Linköpingsförslag samt hantering på förvaltningsspecifik nivå 2022

	Förslaget godkänt, väntar på ställningstagande ¹	Avslutat utan åtgärd på grund av för få röster	Summa
Kultur- och fritidsförvaltningen	10	18	28

¹ "Väntar på ställningstagande" innebär att Linköpingsförslaget fått 100 eller fler röster och skickats för ställningstagande till berörd nämnd/förvaltning.

Social- och omsorgsförvaltningen	0	3	3
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	61	131	192
Kommunledningsförvaltningen	1	7	8
Utbildningsförvaltningen	6	10	16
Leanlink	0	1	1
Summa	78	170	248

Alla förslag med fler än 100 röster samt status på förvaltningsspecifik nivå 2022

	Avslutat, ej relevant e-förslag	Publicerat förslag	För bedömning ²	Väntar på ställningstagande	Avslutat förslag	Summa
Kultur- och fritidsförvaltningen	1	1	1	9	19	31
Social- och omsorgsförvaltningen	0	0	1	0	3	4
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	0	2	8	31	161	202
Kommunledningsförvaltningen	0	1	0	1	7	9
Utbildningsförvaltningen	0	0	0	3	13	16
Leanlink	0	0	0	0	1	1

² För bedömning innebär att förslaget legat publicerat i 60 dagar och antingen ska stängas om det fått under 100 röster, eller skickas vidare till förvaltning/nämnd om det fått över 100 röster.

Summa	1	4	10	44	204	263
--------------	----------	----------	-----------	-----------	------------	------------

Linköpingsförslag som fattats beslut om på nämnder/förvaltningar 2022

	Bifall	Avslag	Noterat	Summa
Kultur- och fritidsförvaltningen	0	0	1	1
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	2	20	8	30
Utbildningsförvaltningen	0	2	1	3
Summa	2	22	10	34

År 2022 bifölls totalt två Linköpingsförslag, bägge av Miljö- och samhällsförvaltningen. Det ena rör en upprustning av skateparken i Lambohov och det andra rör byggandet av en toalett vid Johannelunds plaskdamm.

År 2021 bifölls totalt tio Linköpingsförslag, varav nio stycken av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och ett av Kommunledningsförvaltningen. De förslag som godkändes av Miljö- och samhällsförvaltningen berörde bland annat en lampa på toppen av Himnafället i Lingham, digitala hastighetsskyltar på Djurgårdsgatan som signalerar hastighetsöverträdelser och en offentlig toalett vid Ljungsbro skatepark. Ett Linköpingsförslag bifölls av Kommunledningsförvaltningen, det handlade om att inkludera den internationella dagen för avskaffandet av mäns våld mot kvinnor, även kallad "Orange day", i kommunens ljuskalender och därmed lysa upp byggnader i centrala Linköping i orange.

Publicerade Linköpingsförslag 2017–2022

	Förslaget godkänt, väntar på ställningstagande	Avslutat utan åtgärd på grund av för få röster	Summa
Kultur- och fritidsförvaltningen	83	104	187
Social- och omsorgsförvaltningen	8	14	22
Omsorgs- och äldreförvaltningen	3	5	8

(inaktiverades 19-04-11)			
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	372	719	1091
Kommunledningsförvaltningen	21	45	66
Utbildningsförvaltningen	37	52	89
Leanlink	1	4	5
Summa	525	943	1468

	Väntar på ställningstagande
Kultur- och fritidsförvaltningen	15
Social- och omsorgsförvaltningen	7
Omsorgs- och äldreförvaltningen (inaktiverades 19-04-11)	2
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	43
Kommunledningsförvaltningen	4
Utbildningsförvaltningen	4
Leanlink	0
Summa	75

Totalt 1927 Linköpingsförslag hade inkommit i perioden 1 januari till och med sista december 2022. 77 Linköpingsförslag låg ute på förvaltningarna och väntade på beslut om hantering 2022-12-31.

	Avslutat, ej relevant e-förslag	Väntar på ställningstagande	Avslutat förslag	Summa
Alla ärenden	438	77	1412	1927

	Man	Kvinna	Vill ej uppge	Summa
Alla ärenden	970	903	54	1927

Något fler män än kvinnor skickar in Linköpingsförslag, men skillnaden är marginell.

En genomgång av pågående och avslutade Linköpingsförslag visar att det fortfarande finns förslag från 2017 som ännu väntar på ställningstagande. Ett förslag från 2017 avser fri parkering för tränare i ideell ungdomsverksamhet, ett annat gäller fria resor i kollektivtrafiken för pensionärer. Sammanfattningsvis är det ett relativt stort antal Linköpingsförslag som väntar på ställningstagande från år 2022, men också från tidigare år.

7.1 Kommentarer på Linköpingsförslag

Det är kommunstyrelsens diarium som modererar medborgarnas kommentarer på Linköpingsförslagen. Detta tar inte särskilt mycket tid i anspråk, en bedömning av ansvarig ärendesamordnare är att tidsåtgången för detta är 25–30 minuter i veckan. Det postas i snitt mellan en och 20 kommentarer på varje Linköpingsförslag. Ett förslag som sticker ut rör Tinnis badsjö, förslaget har fått över 300 kommentarer. De flesta kommentarer sympatiserar med aktuellt förslag. Det är få kommentarer som inte publiceras, när så sker beror det ofta på ett stötande språkbruk.

8. IT-stöd för Linköpingsförslaget

I dagsläget används ärendehanteringssystemet Flexite för att administrera Linköpingsförslaget. Även flera andra kommuner, till exempel Västerås Stad, använder Flexite för hanteringen av e-petitioner. Under första halvåret 2023 är det tänkt att Linköpings kommun ska lämna Flexite, det nuvarande avtalet löper ut 2023-05-04. Ett nytt IT-stöd för hanteringen av Linköpingsförslaget ska bli klart i närtid. Ett sådant IT-stöd kommer behöva byggas av LKdata alternativt upphandlas med extern leverantör. En dialog förs med LKdata kring möjligheten att ta fram en egen teknisk lösning.

8.1 Identifierade brister i nuvarande IT-stöd

Det nuvarande IT-stödet Flexite kan upplevas som stelbent med ett gränssnitt som inte känns modernt eller lockar till klick. Det kan inte uteslutas att ett enklare och mer tilltalande gränssnitt skulle öka inflödet av Linköpingsförslag. Ett mer användarvänligt och interaktivt IT-stöd kan också öka engagemanget och antalet röster på publicerade förslag. En funktion som skulle

kunna bidra till aktivitet är möjligheten att efter att ha skickat in sitt förslag kunna skicka ett mejl med en uppmaning att rösta på förslaget till valda personer.

I stödet finns det inte möjlighet att söka på ett särskilt förslag med hjälp av till exempel ett ärendenummer. Den som är intresserad av att se kommunens återkoppling på ett ärende behöver istället manuellt leta reda på förslaget genom att välja "Pågående och avslutade" och sedan antingen söka via fritext eller bläddra till rätt sida och klicka på förslaget.

I Flexite saknas idag funktionalitet för att ge återkoppling till förslagslämnaren. Återkoppling sker idag utanför systemet via mejl. Ett mer ändamålsenligt och funktionellt IT-stöd skulle kunna underlätta möjligheten till återkoppling och dialog, till exempel om det i systemet fanns en modul där en mer sammanhållen dialog med förslagslämnaren kan ske. En funktion för att skicka ett automatiserat meddelande som med hjälp av olika malltexter förklarar varför förslaget inte hanteras som ett Linköpingsförslag hade också underlättat administrationen.

Idag hanteras också kommentarerna på förslagen och själva förslagen i två olika moduler inne i Flexite vilket kräver att ärendesamordnaren som hanterar kommentarerna är inne i två olika delar av Flexite med två olika inlogg. Sammanfattningsvis behöver delar av administrationsprocessen idag göras utanför systemet - antingen inne i W3D3 eller via mejl. En funktion som hade kunnat bidra till handläggningstiden för förslag ute på nämnd/förvaltning kortades skulle kunna vara att en automatisk påminnelse skickades från IT-stödet till ansvarig handläggare och förvaltningens kontaktperson om ett förslag förblir ohanterat hos förvaltningen i ett visst antal månader efter att det inkommit för vidare hantering. En logg där det framgår hur förslaget tidigare hanterats, i händelse av att det byts handläggare eller liknande, hade också kunnat effektivisera processen. Ett nytt IT-stöd kan förhoppningsvis bidra till att skapa bättre infrastrukturella förutsättningar för den administrativa processen kring Linköpingsförslaget.

8.2 Mitt Linköping

På förvaltningen Verksamhetsstöd och service (VSS) pågår ett digitaliserings- och utvecklingsprojekt kallat Mitt Linköping. Syftet med projektet är att skapa en ingång där medborgarna ges tillgång till samtliga av kommunens digitala system och tjänster. Det finns anledning att undersöka om även Linköpingsförslaget ska inkluderas i Mitt Linköping så småningom. Detta behöver vägas in inför att ett nytt IT-stöd ska komma på plats. Om Linköpingsförslaget ska ligga utanför Mitt Linköping behöver det nya IT-stödet ses som mer permanent.

8.3 Vem äger systemfrågan?

Verksamhetsansvaret för Linköpingsförslaget ligger på kommunkansliet. Vidare ligger Linköpingsförslaget i objektprodukt "Stöd för hantering av kundtjänstären" i AKN-objektet. Ansvaret för det IT-system som används för att administrera Linköpingsförslaget ligger hos LKdata. En tät behovsdialog mellan LKdata och Kommunkansliet är en förutsättning för att landa rätt i valet av nytt IT-stöd för Linköpingsförslaget. Kontakt Linköping kan med fördel inkluderas i denna dialog.

9. Styrdokument för Linköpingsförslaget

9.1 Tillämpningsanvisningar för Linköpingsförslaget

Tillämpningsanvisningar för Linköpingsförslaget (KS 2015–642) togs fram för att sätta ramarna för, samt kvalitetssäkra hanteringen av, Linköpingsförslaget.

I tillämpningsanvisningarna tydliggörs att såväl förtroendevalda som medborgare via Linköpingsförslaget ska ges möjlighet att ha en aktivare roll i debatter och diskussioner rörande kommunangelägenheter.

Tillämpningsanvisningarna har inte reviderats sedan 2016 och är delvis inaktuella. Under rubriken 1.1 beskrivs "kommunalrådsberedningens roll" kopplat till Linköpingsförslaget, kommunalrådsberedningen är idag ersatt av kommunstyrelsens ärendebereidning. Vidare under rubriken "2.3 Hur lämnar man ett Linköpingsförslag?" hänvisas till receptionen på Apotekaregatan som inte finns längre. Dokumentet hänvisar också till medborgarkontoren och Miljö- och samhällsbyggnads kundtjänst som inte heller finns kvar.

Under rubriken "5 Uppföljning" beskrivs att "Uppföljning av Linköpingsförslaget ska ske årligen till kommunstyrelsens trygghets- och demokratiutskott". Utskottet upphörde 2019-01-01, varför ingen systematiserad politisk uppföljning har gjorts de senaste åren. Det är möjligt att avsaknaden av uppföljning har bidragit till att Linköpingsförslaget har nedprioriterats på den politiska agendan. Motsvarigheten till trygghets- och demokratiutskottet, och därmed det organ till vilket uppföljning ska göras, skulle kunna vara kommunfullmäktiges presidium. Tillämpningsanvisningar specificerar också att obesvarade Linköpingsförslag ska, tillsammans med obesvarade motioner två gånger per år, senast i april och oktober, redovisas till kommunfullmäktige. Denna redovisningen förefaller inte ha skett de senaste åren. För att behålla legitimiteten för metoden samt förankra processen är en kontinuerlig avstämning med politiken viktig.

Fremst finns ett behov av att både uppdatera och anpassa tillämpningsanvisningarna efter både den nya politiska organisationen och den nya förvaltningsorganisationen. För att ge mer tyngd åt Linköpingsförslaget och även signalera till nämnder/förvaltningar att prioritera handläggning av inkomna förslag är möjliga tillägg till tillämpningsanvisningarna;

- Linköpingsförslag som fått över 100 röster och då skickats vidare till nämnd/förvaltning ska behandlas skyndsamt och med prioritet
- Handläggningstiden bör inte överstiga 6 månader

En version av tillämpningsanvisningarna skulle också kunna tillgängliggöras för medborgarna, i form av en förkorta variant där kommunens regler för, och hanteringen av, inskickade Linköpingsförslag tydliggörs.

9.2 Instruktion för hantering av Linköpingsförslaget i Linköpings kommun

Kommunledningsförvaltningen (Kommunkansliet) tog år 2016 fram en kommunövergripande instruktion för hantering av Linköpingsförslag i Linköpings kommun. I instruktionen går att läsa att den "är till för att underlätta och säkerställa att kommunens förvaltningar och nämnder behandlar Linköpingsförslag på ett likvärdigt sätt". I instruktionen anges inte någon tidsaspekt

för hanteringen av förslaget på förvaltning/nämnd. Ett sätt att skapa en likriktning i arbetet kan vara att tidsange de olika momenten i processen. Tydligare information om handläggningstiden efterfrågas också av förvaltningar.

9.3 Reglemente för Linköpings kommun

Linköpings kommuns reglemente reglerar idag inte Linköpingsförslaget. För att ge mer tyngd åt Linköpingsförslaget, på både tjänstepersonssidan och bland de förtroendevalda, kan ett sätt vara att hanteringen av processen kring Linköpingsförslaget regleras i reglementet. Det kan förslagsvis göras i det avsnitt som reglerar dess ansvariga politiskt organ, där Linköpingsförslaget då skulle tydliggöras som en del av organets ansvar.

9.4 Linweb

På Linköpings kommuns intranät Linweb finns begränsad information om Linköpingsförslaget. På sidan för kommunens nämndsekreterare finns tillämpningsanvisningarna för Linköpingsförslaget och instruktionerna för hantering. I övrigt går det inte att söka fram någon övergripande information om Linköpingsförslaget på intranätet.

10. Ansvarigt politiskt organ

Det politiska organet som ansvarar för Linköpingsförslaget bör fungera som navet som kopplar samman medborgare och beslutsfattare.

År 2020 bedömde kommundirektörens ärendeberedning (KD ÄB) att ansvarigt politiskt organ för Linköpingsförslaget är kommunstyrelsens ärendeberedning (KS ÄB). På kommunstyrelsens ärendeberedning finns, liksom nämnt tidigare, möjlighet att "plocka" upp också de Linköpingsförslag som inte fått 100 röster för vidare politisk beredning. Dessa redovisas i form av en tjänsteskrivelse. Inget exempel på att ett förslag som inte nått upp till 100 röster har plockats upp för vidare beredning av politiken har kunnat hittas.

Utifrån denna genomlysning kan det finnas anledning att undersöka vidare om kommunfullmäktiges presidium skulle vara bättre lämpat att vara ansvarigt politiskt organ för Linköpingsförslaget. Detta utifrån att presidiet, enligt kommunfullmäktiges arbetsordning, har ett övergripande ansvar för demokratifrågor i kommunen. Av arbetsordningen framgår att presidiet ska; "ansvara för de övergripande demokratifrågorna i dialog med representanter för samtliga politiska partier som finns representerade i fullmäktige". Vidare har fullmäktiges ordförande i uppdrag att verka för en utveckling av demokratin. Linköpingsförslaget kan ses vara en del av kommunens demokratiarbete varför det hade kunnat vara motiverat att fullmäktiges presidium också utsågs som ansvarigt politiskt organ. En förflyttning av ansvaret hade dock behövt tydligt förankras med kommunfullmäktiges presidium.

En idé är att samtliga förslag som inte får över 100 röster bereds av kommunfullmäktiges presidium. Presidiet kan då ha en filtrerande roll och bedöma värdet av varje bidrag genom att, vid behov, konsultera förvaltning(ar) och, om det så krävs, inhämta mer information från initiativtagaren, andra individer och organisationer.

Andra kommuner, till exempel Jönköpings kommun, har valt att låta kommunfullmäktige vara ansvarigt politiskt organ för deras motsvarighet till Linköpingsförslaget. Ett Jönköpingsförslag som når 100 röster går direkt vidare till kommunfullmäktige som beslutar om vidare hantering.

Oavsett vilket politiskt organ som fortsättningsvis är ansvarigt för Linköpingsförslaget behöver det finnas ett tydligt politiskt åtagande samt en vilja och en nyfikenhet från förtroendevalda att undersöka inkomna Linköpingsförslag, så att de inte "försvinner" i politiken. Att tydliggöra politikens roll, och framförallt vilka möjligheter medborgarnas förslag erbjuder och vilka vinsterna är med Linköpingsförslaget, hade kunnat höja statusen för Linköpingsförslaget som det moderna inslag i den demokratiska verktygslådan som det faktiskt är.

11. Uppföljning av Linköpingsförslag

Generellt kan uppföljningen kring Linköpingsförslagen sägas vara bristfällig. Liksom tidigare konstaterats återkopplar förvaltningarna i låg utsträckning till kommunstyrelsens diarium. Diariet har därför sällan koll på var i handlägningsprocessen ett förslag befinner sig och kan därför i få fall svara på frågor gällande ett förslag om förslagslämnaren hör av sig och vill ha uppdateringar.

Idag föranleder det sällan en åtgärd om ett Linköpingsförslag "fastnar" på en förvaltning, detta då det sällan uppmärksammas. I kommunstyrelsens eget diarium ligger till exempel ett förslag inskickat från 2019 fortfarande öppet. Förslaget är dirigerat till kommunledningsförvaltningen/kommunstyrelsen för besvarande. Enligt anteckning ska en politisk sekreterare för (dåvarande) majoriteten inkomma med ett svar. Mer funktionalitet i IT-stödet liksom en loggfunktion i detsamma kan göra det enklare att bevaka att ett förslag inte blir liggandes ohanterat på en förvaltning.

Varje år bifalls ett antal Linköpingsförslag av förvaltning/nämnd. Information och uppföljning kring vad dessa resulterat i skulle kunna presenteras för politiken, men framför allt för kommunens medborgare. En sådan sammanställning skulle med fördel kunna publiceras på Linköpingsförslagets hemsida. Ett förslag som inkom i april 2019 (KS 2019–359) har delvis realiserats i form av LasseMajas deckarhus i Gamla Linköping. Förslagsställaren skriver "Mitt förslag är att Linköping bygger ett eget Valleby och låter detta bli en turistattraktion! Gärna i anslutning till Valla då det skulle passa in i miljön kring Gamla Linköping och då det även finns en bra koppling via namnet". LasseMajas deckarhus öppnade den 17 februari 2023.

11.1 Återkoppling till förslagslämnaren

Det finns inga skrivna regler för hur väl ett e-petitionssystem ska garantera återkoppling på medborgarnas förslag. Olika organisationer som använder e-petitionssystem har olika regler och systematik för återkoppling. Det går att argumentera för att hur väl kommunen väljer att återkoppla är den enskilt viktigaste faktorn för att systemet ska nå framgång, det är därför bärande att det finns en tydlig svarsstruktur som tydliggör vilka förväntningar förslagslämnaren kan ha på återkoppling.

Idag ges återkoppling till förslagslämnaren i relativt låg utsträckning. Enligt Linköpingsförslagets tillämpningsanvisningar är tanken med Linköpingsförslaget att fler än

förslagsställaren ska kunna ta del av all information som rör ett ärende, därför ska återkopplingen gällande förslaget publiceras på hemsidan och inte skickas enbart till förslagsställaren.

Förslagslämnarna bör kunna förvänta sig att ett förslag som får över 100 röster läses av förtroendevalda och att återkoppling ges från kommunen om hur förslagen tas emot och vidare hanteras. När beslut fattats om vidare hantering av ett förslag som fått över 100 röster behöver återkopplingen tydligt motivera varför förslaget bifalls, noteras eller avslås.

I de fall ett förslag vinner bifall ges inget besked om när det ska genomföras eller hur invånarna vidare kan följa processen. Eftersom handläggningstiden ibland kan bli lång är det viktigt för förtroendet för processen att förslagslämnaren informeras om vad som händer med det inskickade förslaget. När ett förslag som fått över 100 röster skickats ut till förvaltning/nämnd ska sedan förvaltning/nämnd skicka kontinuerlig återkoppling till kommunstyrelsens diarium gällande ärendet. Det görs i begränsad utsträckning idag. Ofta meddelas kommunstyrelsens diarium först när ett svar finns. I de fall förvaltningarna meddelar kommunstyrelsens diarium var i processen ett förslag befinner sig, publiceras denna information i Flexite för både förslagslämnare och allmänhet att ta del av. Ofta går endast att läsa "Handläggare utsedd" innan det kommer ett svar. Om IT-stödet hade en bredare funktionalitet skulle kommunstyrelsens diarium liksom förslagslämnaren och allmänhet kunna ta del av information gällande förslaget inne i IT-stödet.

I instruktionen för hanteringen av Linköpingsförslaget står "eftersom kommunikationen med förslagsställaren i största möjliga mån ska ske på webbsidan för Linköpingsförslaget behöver inte den som lämnat förslaget meddelas separat om ställningstagandet eller beslutet". Detta system ställer krav på förslagslämnaren att själv söka upp information gällande sitt ärende. Medborgare är idag vana att få notiser eller mejl från de appar och system de använder. En ökad transparens i processen för Linköpingsförslaget där förslagslämnaren ges möjlighet att steg för steg följa förslagets gång genom att få mejl när förslaget går framåt i processen är att föredra. Ett IT-stöd som har denna funktionalitet inbyggd skulle underlätta hanteringen, ett steg framåt i processen genererar ett utskickat mejl. Brist på funktionalitet i nuvarande IT-stöd försvårar för invånare att ta del av svar och få notiser om att det hänt något med förslaget. Att kunna sätta på notiser för ett förslag en röstat på och/eller är intresserad och sedan ange sin mejl för att få uppdateringar gällande förslaget är en möjlighet. På så sätt får inte bara förslagslämnaren, utan alla som valt att de vill ha uppdateringar, information om när något händer med förslaget. Denna kommunikation underlättas om förslagsställaren och andra kan använda sig av ett ärendenummer för att söka reda på information om var förslaget befinner sig.

I dagsläget stängs de förslag som inte får 100 röster under röstningstiden utan att förslagslämnaren, eller de som röstat, får någon återkoppling kring detta. I ett framtida IT-stöd bör den som lämnat förslaget och den som röstat, och sedan lämnat sin mailadress och valt att den vill ha uppdateringar, få en uppdatering om att förslaget inte nådde tillräckligt med röster och därför stängs.

I de fall det inkomna förslaget bedöms vara en synpunkt meddelar kommunstyrelsens diarium detta till förslagsställaren och skickar synpunkten i ett mail till berörd förvaltning, denna

hantering görs utanför Flexite och ramen för Linköpingsförslaget. I Flexite anges att förslaget inte är godkänt och avslutas. Förvaltningen ansvarar sedan för att förslagslämnaren får återkoppling kring varför förslaget bedöms vara en synpunkt. Att fler inkomna Linköpingsförslag i ett första läge kan hanteras som synpunkter kan antas vara positivt då medborgaren på så sätt kan få svar direkt istället för att vänta på att förslaget ligger publicerat. Det underlättar också för kommunen att direkt kunna sortera bland inkomna förslag och sen skicka vidare de som ska besvaras som synpunkter. För att det ska fungera är det viktigt att det finns tillräckligt med resurser och kunskap i kommunstyrelsens diarium för att hantera inkommande förslag och avgöra vilka som inte möter kriterierna för Linköpingsförslaget och istället ska hanteras som synpunkter. Vanligt inkommande synpunkter bör också varje förvaltning och kommunstyrelsens diarium kunna sammanställa gemensamt för att skapa underlag för den som för en nämnd/förvaltning hanterar inkomna Linköpingsförslag. Detta för att skapa en mer likartad hantering av inkommande förslag.

11.2 Kontakt Linköping

Linköpings kommuns kontaktcenter, Kontakt Linköping, svarar idag delvis på medborgarnas frågor om Linköpingsförslaget när medborgare hör av sig till dem. Samhällsvägledarna har möjlighet att svara på generella frågor om Linköpingsförslaget, de kan inte söka reda på enskilda förslag och svara på specifika frågor kring dessa. I dialog med kommunledningsförvaltningens samordnare på Kontakt Linköping har ett utökat uppdrag gällande Linköpingsförslaget till kontaktcenter diskuteras.

Att Kontakt Linköping kan ge information också om var i den administrativa processen ett Linköpingsförslag befinner sig ökar transparensen gentemot förslagslämnaren, en förutsättning är att Kontakt Linköping kan använda det IT-stöd som ersätter Flexite. Att Kontakt Linköping, som vanligtvis möter kommunens medborgare, också är en ingång gällande Linköpingsförslaget skulle, förutom att öka tillgängligheten och korta ner svarstiden, dessutom minska belastningen på kommunstyrelsens diarium som idag hanterar förslagslämnarens frågor. Kontakt Linköping jobbar också idag i fler verksamhetssystem än vad kommunstyrelsens diarium gör, ett exempel är LinGisWeb där samhällsvägledarna exempelvis kan få fram information om en väg är kommunal eller tillhör Trafikverket.

Det förslag som diskuterats av samordnare på Kontakt Linköping, ärendesamordnare och kommunsekreterare på Kommunkansliet är att Kontakt Linköping skulle ta emot och bedöma inkomna Linköpingsförslag samt publicera de som möter krav på formalia. Kontakt Linköping skulle även i nästa steg kunna fördela förslagen till förvaltningarna. Det skulle fortfarande kunna vara kommunledningsförvaltningen som äger processen kring Linköpingsförslaget i stort. En förutsättning för ett utökat uppdrag till kontaktcenter är tydliga instruktioner från kommunledningsförvaltningen samt att kommunstyrelsens diarium vid behov kan ge stöttning.

12. Linköpingsförslaget på webben

Idag finns en informationssida för Linköpingsförslaget på linkoping.se, i övrigt finns Flexitesidan där Linköpingsförslagen finns. På Flexitesidan går det endast att filtrera Linköpingsförslag på "Pågående" eller "Pågående och avslutade". Du kan till exempel inte sortera på "Avvisade förslag". Är du intresserad av att lämna ett förslag behöver du, enligt tillämpningsanvisningarna, säkerställa att det inte har lämnats ett snarlikt förslag till

kommunen under de senaste 12 månaderna. Ett kategoriseringssystem där förslagen kategoriseras i olika områden hade gjort det enklare för en förslagslämnare som enkelt vill kunna se om det skickats in något förslag som i hög utsträckning liknar ens eget. I dagsläget behöver du använda fritextfältet och söka på specifika ord, alternativt gå igenom samtliga publicerade förslag manuellt, för att säkerställa att inget snarlikt förslag redan behandlats.

Avslutade förslag är de vars sista dag för röstning har passerat. Klickar du på ett förslag som är avslutat ser du under "Aktuell status" vilken status förslaget har. Aktuell status kan vara "För bedömning". Informationen om förslagets status är dock kortfattad och ger ingen information om vilken nämnd/förvaltning som handlägger förslaget.

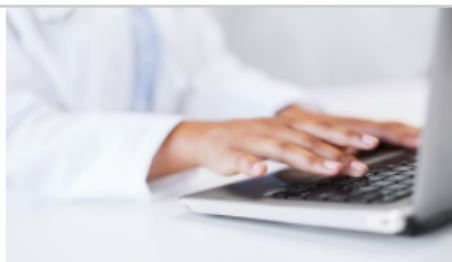
En tydligare översikt på hemsidan över var i processen olika publicerade förslag befinner sig, liksom Gävle kommun har, skapar en överblick och en tydlighet kring hanteringen av förslag.

Förslag som lämnats men som inte bedöms vara Linköpingsförslag enligt kriterierna för detta kan med fördel publiceras under en kategori kallad "Avvisade förslag". Det bör finnas en tydlig motivering till varför förslaget inte publiceras. Medborgare som själva vill lämna ett förslag kan då se varför inskickade förslag inte godkänns och anpassa sina egna förslag så att de blir godkända.

Ett nytt upplägg av hemsidan skulle kunna inspireras av Kinda kommuns webbplats. Där kan du enkelt via tydliga bilder och rubriker klicka dig fram till den infon du söker kring Kindaförslaget.

Information
Vad innebär Kindaförslaget?

Lämna ditt förslag!
Har du ett bra förslag till politiken?

Aktuella förslag
Här kan du rösta på aktuella förslag.

Under behandling
Här ser du förslag under behandling.

Beslutade förslag
Här ser du alla beslutade förslag.

Hanterade förslag
Här ser du alla hanterade förslag.

På hemsidan bör också tydligare generell information till förslagsställarna om vilka förväntningar de kan ha på hanteringen av sitt inskickade Linköpingsförslag finnas, både gällande förväntad tidsram och återkoppling.

Flera kommuner har valt att presentera information om sitt e-petitionssystem genom ett "frågor- och svar-upplägg". Det är ett lättillgängligt sätt att presentera information för medborgarna och kan göra det enklare att ta till sig information om e-petitionsystemet.

 E-tjänst: Rösta på inlämnade förslag
>

Vem får lämna/rösta på ett förslag?
▼

Hur funkar det?
▼

Vad kan förslaget handla om?
▼

Vad händer när jag lämnat förslaget?
▼

Exempel på varför ditt förslag inte godkänts
▼

Vad händer när förslaget publicerats?
▼

Vidare en betydande del av inlämnade Linköpingsförslag av karaktären synpunkter. Vissa är felanmälningar. Ett sätt att minska inflödet av denna typ av ärenden är att inkludera information på sidan om Linköpingsförslaget om hur och var du kan lämna synpunkter till kommunen liksom hur och var du kan göra felanmälningar om något som rör till exempel gator, torg, parker och naturområden. Denna information finns idag på sidan <https://www.linkoping.se/kontakt/>, men hade med fördel kunnat finnas också på sidan om Linköpingsförslag. Så ser exempelvis Malmö stads sida för Malmöinitiativet ut:

Malmö stads nämnder →

Malmöinitiativet publicerar aldrig ett initiativ som bryter mot svensk lag, är diskriminerande eller på annat sätt olämpligt.

Malmöinitiativet - Lämna ett initiativ till kommunen →

Malmöinitiativet - Rösta/kommentera på initiativ till kommunen →

Om du vill lämna in en synpunkt eller felanmälan

Malmöinitiativet hanterar inte synpunkter eller felanmälningar som berör exempelvis skadegörelse eller trasig gatubelysning och liknande. Du kan istället skicka in synpunkter eller felanmälan via tjänsten nedan.

Felanmälan och synpunkter på stadsmiljön →

12.1 Marknadsföring av Linköpingsförslaget

En marknadsföringsinsats hade kunnat få upp Linköpingsförslaget på agendan, både för förtroendevalda och medborgare. En idé är att visa på positiva exempel på vad Linköpingsförslaget lett till. En mer levande hemsida där Linköpingsförslag som blivit verklighet presenteras skulle kunna bidra till att skapa ett större intresse kring Linköpingsförslaget, bland såväl förtroendevalda som medborgare. Ett sådant exempel är tidigare nämnt Linköpingsförslag gällande ett besöksmål med koppling till böckerna om LasseMaja som blivit verklighet. En framgångsfaktor gällande marknadsföring av Linköpingsförslaget skulle kunna vara att använda sig av "storytelling", det vill säga genom att berätta om förslaget genom att förmedla en känsla genom berättelser i ord och bild. En utgångspunkt kan vara frågan; Hur kan kommunen skapa en upplevelse av att Linköpingsförslag faktiskt påverkar beslutsprocesser? Till exempel kan en kommunikationsinsats fokusera på en förslagslämnare vars förslag blivit verklighet där hen intervjuas med tillhörande bilder av det förverkligade förslaget.

Förutom att uppdatera hemsidan skulle också en Facebooksida för Linköpingsförslaget vara ett sätt att kommunicera med medborgarna kring aktuella förslag samt ge utrymme för debatt. Detta görs av Malmö stad (<https://www.facebook.com/malmoinitiativet/>). En koppling till sociala medier skulle kunna framhäva möjligheter till inflytande och diskussion.

Information kring Linköpingsförslaget för de förtroendevalda kan också publiceras på www.linkoping.se/politiker. Lämpligtvis skapas informationsmaterial riktat särskilt till de förtroendevalda med fokus på deras uppdrag och ansvar kopplat till att ta tillvara Linköpingsförslag. Idag saknas sådant material på sidan.

13. Omvärldsbevakning

13.1 Kinda kommun

Som en del av denna genomlysning genomfördes i december 2022 en digital intervju med en kommunsekreterare i Kinda kommun. Kindaförslaget infördes 2011 och det är kommunkansliet som ansvarar för administrationen.

Upplägget för processen för Kinda kommuns motsvarighet, Kindaförslaget, är på många sätt likt processen för Linköpingsförslaget. Volymen av inkommande förslag är dock väsentligt lägre. En skillnad mot beredningsgången i Linköpings kommun är att Kindas kommunstyrelsen fördelar de förslag som fått över 100 röster efter 60 dagar till nämnd för beredning, via nämnden går sedan förslaget vidare till kommunfullmäktige för avgörande. Liksom i Linköpings kommun behandlas inte förslaget politiskt om det inte har fått 100 röster. Det är däremot möjligt för enskilda politiker att lyfta dit förslag ändå. Liksom i Linköpings kommun presenteras förslag som inte fått 100 röster på KS ÄB. Kinda kommun har enbart ett exempel på ett Kindaförslag som i närtid plockats upp av förtroendevalda och blivit en motion, förslaget berörde en hundgård.

Liksom i Linköpings kommun ställs inte krav på bank-id för att lämna ett förslag, det ställs inte heller krav på folkbokföring i kommunen, däremot behöver du skapa ett konto för att kunna både lämna och rösta på ett förslag. Kindaförslag som fått över 100 röster ska handläggas

inom ett år. Återkoppling till förslagslämnaren sker när förslaget kommer in, när röstningsperiod är slut (oavsett om förslaget uppnått 100 röster eller inte). Återkopplingen till förslagslämnaren sker genom systemet.

Kommunsekreteraren menar att Kindaförslaget har litet genomslag idag på grund av det begränsade engagemanget både vad gäller antal inlämnade förslag samt antalet röstande.

Av de 21 Kindaförslag som finns tillgängliga på hemsidan under "Hanterade förslag", har endast två fått över 100 röster. Bägge dessa har avslagits av kommunfullmäktige med hänvisning till ekonomiska prioriteringar.

13.2 Malmö stad

Malmö stad var tidiga med att inrätta ett e-petitionssystem för medborgarna, kallat Malmöinitiativet. Ramarna för Malmöinitiativet är lika ramarna för Linköpingsförslaget, en skillnad är att du måste vara folkbokförd i Malmö stad för att få lämna (inte för att rösta) ett förslag. Också Malmö stad använder en variant av Flexite som IT-stöd för e-petitionssystemet. Som förslagslämnare får du återkoppling via mejl, på hemsidan går att läsa "När vi får svar från nämnden får personen som lämnat in initiativet ett mejl med nämndens svar (PDF-filer)."

För att säkerställa den politiska förankringen har Malmö stad inrättat en särskild politisk styrgrupp som ansvarar för Malmöinitiativet.

Av de 50 senast avslutade Malmöinitiativen har 12 fått över 100 röster och kommer att gå vidare för politisk behandling.

13.3 Gävle kommun

Den som är folkbokförd i Gävle kommun kan lämna in förslag till kommunen. När du lämnar in ett förslag till Gävle kommun kan du klicka i att du vill bli notifierad via e-post och/eller SMS om vad som händer med förslaget. Ett förslag behöver få minst 50 röster under 60 dagar för att gå vidare för beredning. Kommunstyrelsen eller den kommunstyrelsen bestämmer fattar beslut om hur förslaget ska remitteras och vilken beslutande församling som ska fatta det slutgiltiga beslutet med anledning av förslaget. I kommunens instruktioner för hantering av förslag tydliggörs att när en nämnd ska fatta beslut om förslaget bör förslagsställaren underrättas om vid vilket sammanträde förslaget kommer att behandlas. Förslagslämnaren kan bli inbjuden till nämnden för att presentera sitt förslag innan politikerna fattar beslut. Om nämnden bestämmer det får förslagsställaren även delta i överläggningarna. När förslaget har behandlats får förslagslämnaren ett meddelande om hur det har hanterats.

Ärenden som lämnats över till nämnden i form av en e-petition ska om möjligt beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från att förslaget lämnats för beredning av nämnden. Nämnden ska fortlöpande anmäla de beslut som fattats med anledning av en e-petition till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska två gånger per år redovisa de e-petitioner som ännu inte avgjorts till kommunfullmäktige.

På Gävle kommuns hemsida går det att enkelt se var i processen ett enskilt förslag under behandling befinner sig.

Idag finns i Gävle kommun 52 förslag som fått över 50 röster och därmed gått vidare för politisk behandling. Det som legat längst i väntan på beslut inkom 2020-04-17. Det finns 20 stycken aktiva förslag varav tre i dagsläget fått över 50 röster.

13.4 Jönköpings kommun

Jönköpings kommuns motsvarighet kallas Jönköpingsförslag. Endast den som är folkbokförd i kommunen kan lämna in ett Jönköpingsförslag.

Ett inlämnat förslag går att rösta på i 60 dagar. Om det under den tiden får fler än 100 röster går det vidare till kommunfullmäktige som tar beslut om vem som ska handlägga och besluta om förslaget. Kommunfullmäktige kan även överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att ta beslut i ärendet. Om förslaget inte får tillräckligt många röster sammanställs det ändå för redovisning i fullmäktige. Den som lämnat ett förslag ska få uppdateringar via mejl kring hur förslaget hanteras.

Jönköpings kommun erbjuder den medborgare som inte kan lämna in ett förslag eller rösta på förslag i e-tjänsten att göra det fysiskt på ett kommunalt bibliotek, på Kontaktcenter eller på Rådhuset i Jönköping eller Stadshuset i Huskvarna.

Vid kontroll finns 12 aktiva förslag, inget av dessa har i dagsläget fått över 100 röster.

13.5 Göteborgs Stad

Göteborgs Stad har Göteborgsförslaget, du behöver inte vara folkbokförd i staden för att kunna lämna ett sådant. Vill du ha hjälp att publicera ett förslag kan du besöka ett medborgarkontor. Om det tar längre tid till publicering än två veckor ska moderatorn kontakta förslagslämnaren och förklara vad som händer med det inlämnade Göteborgsförslaget. Nämnden för konsument- och medborgarservice har i uppdrag att återkoppla till

förslagslämnaren efter de 90 dagarna om hur förslaget hanteras. Detta gör moderatorn för Göteborgsförslaget. När ett Göteborgsförslag går vidare till annan nämnd eller styrelse, övertas ansvaret för den fortsatta återkopplingen av denna nämnd eller styrelse.

Förslag som får minst 200 röster kommer, efter att 90 dagar har gått, att tas upp av ansvarig nämnd och beslutet publiceras synligt för alla.

Göteborgs Stad har tagit fram riktlinjer för hanteringen av Göteborgsförslaget. Riktlinjerna gäller tillsviðare för alla nämnder och styrelser i Göteborgs Stad. Riktlinjerna vänder sig också till de som kan tänkas lägga ett Göteborgsförslag. Enligt riktlinjerna ska staden anstränga sig vad gäller handläggning och hantering av inkomna Göteborgsförslag. Ett medborgarperspektiv som fokuserar på förslagslämnarnas intentioner, ska känneteckna hantering av Göteborgsförslaget. Förslaget ska behandlas skyndsamt, på nästa möjliga nämnd- eller styrelsesammanträde. I samband med att ett Göteborgsförslag behandlas bör nämnd eller styrelse fundera över om förslagslämnaren kan bjudas in till sammanträdet. I riktlinjerna går det att läsa att en uppföljning av Göteborgsförslaget årligen ska redovisas i en rapport till kommunfullmäktige. Uppföljningen ska innehålla:

- statistik över antal lämnade förslag, godkända/ej godkända förslag över 200 respektive under 200 underskrifter, samt förslagslämnarens kön, ålder och boendeområde
- hur många förslag som beslutats i nämnd eller styrelse samt hur många som ännu inte beslutats/besvarats
- information om vad de Göteborgsförslag som godkänts under året resulterat i. Nämnden för konsument- och medborgarservice ansvarar för uppföljning och redovisning.

Riktlinjerna ligger publicerade som ett PDF-dokument på informationssidan om Göteborgsförslaget.

Staden har också tagit fram en anvisning för hantering och återkoppling. Denna syftar till att ge förtroendevalda och tjänstepersoner som hanterar förslag, stöd och vägledning i den interna hanteringen av Göteborgsförslaget samt i återkopplingen till förslagslämnaren. Anvisningen innehåller en checklista för återkoppling till förslagslämnaren där exempelmeningar också ges.

Av de 50 senast behandlade Göteborgsförslagen ska ett (1) tas med i framtida planering, åtta genomförs delvis och två genomförs fullt ut. Totalt 39 Göteborgsförslag genomförs ej.

13.6 Sammanfattning

Kommunerna redovisar sina e-förslag på olika sätt och olika detaljerat. Generellt är andra kommuners statistik gällande avslag/bifall för e-förslag jämförbar med statistik för Linköpingsförslaget.

Flertalet andra kommuner återkopplar direkt till förslagslämnaren med uppdateringar kring förslaget. Återkopplingen sker både via mejl och på sidan för förslagen av kommunerna, i en kommun kan förslagslämnaren välja att få återkoppling också via SMS.

Vissa kommuner tillgängliggör sina riktlinjer på sin hemsida. Göteborgs Stads riktlinjer tydliggör att hanteringen av Göteborgsförslaget ska prioriteras. Staden har också tagit fram

en publik checklista för återkopplingen vilket betonar vikten av återkoppling och tydliggör vilka förväntningar förslagslämnaren kan ha på återkoppling.

14. Slutsatser

Behovet av engagemang på lokal nivå blir allt större och detta är en utmaning för kommuner generellt. Syftet med Linköpingsförslaget är att inkludera medborgarna i den beslutande processen samt att både fånga upp och kanalisera ett politiskt engagemang som annars kanske inte skulle komma till uttryck. Men även om avsikten med e-petitionssystem är ett ökat medborgerligt inflytande i beslutsprocessen, varken kan eller ska förfarandet frånta förtroendevalda ansvaret för det politiska beslutsfattandet. Meningen är istället att tillvaratagna och förverkligade Linköpingsförslag ska skapa ett starkare förtroende för lokaldemokratin och dess företrädare. Statistiken visar dock att förhållandevis få Linköpingsförslag som uppnår 100 eller fler röster bifalls och sedan realiserar. Att ett förslag inte bifalls kan bero på att förslagen redan ligger i budget och planering, att det blir för dyrt att genomföra eller att det inte går att genomföra av andra skäl. Den idag relativt låga utdelningen av att skicka in ett Linköpingsförslag kan påverka förtroendet för den lokala demokratin negativt. Dock behöver frågan om huruvida Linköpingsförslaget ska mätas och utvärderas kvantitativt eller kvalitativt diskuteras.

Frågor att ta vidare skulle kunna vara:

- Har Linköpingsförslaget haft någon substantiell påverkan på politikens innehåll?
- Har Linköpingsförslaget faktisk potential att stärka den lokala demokratin?
- Hur kan vi mäta och utvärdera Linköpingsförslaget? Antal förslag? Antal röster? Eller förslag som resulterat i en konkret politisk åtgärd?

14.1 Tjänstepersoner och Linköpingsförslaget

Genomlysningen visar att det är viktigt att det finns en tydlig mottagare av förslag som ska beredas på varje förvaltning, det kan till exempel vara registrator eller nämndsekreterare. Tjänstepersonen som har det ansvaret ser sedan till att förslaget fördelas, utreds och besvaras och att förslagsställaren får återkoppling inom utsatt tid. Detta kräver insatser på varje förvaltning där kunskapsutjämning kring processen för Linköpingsförslaget behövs och där nya medarbetare får utbildning i hanteringen av förslag. En uppdatering av både tillämpningsanvisningar och instruktioner för hanteringen skulle både fungera som en "påminnelse" om vikten av en likartad hantering och hjälpa tjänstepersoner att bli mer trygga i administrationen av förslaget. Att arbeta med ett IT-stöd där det finns en logg kan underlätta samarbetet mellan förvaltningar som är involverade i samma förslag.

Gällande samarbetet mellan kommunstyrelsens diarium och nämnderna/förvaltningarna behöver det tydliggöras vem som återkopplar till förslagslämnaren i de olika skeendena av handläggningen. I arbetet med att tydliggöra tjänstepersoners roll i processen med att hantera Linköpingsförslag kan registrators- samt nämndsekreterarnätverk med fördel utnyttjas.

14.2 Förtroendevalda och Linköpingsförslaget

Linköpingsförslaget kan sägas bidra till ett gemensamt formande av idéer på andra arenor än på de där endast de förtroendevalda agerar. Det är centralt att Linköpingsförslag av förtroendevalda betraktas som värdefulla och som en viktig del i arbetet med en stark lokaldemokrati.

Linköpingsförslaget har idag ingen given plats politiskt och hamnar lätt i skuggan av andra politiska ärenden på KS ÅB. Modellen bygger till stor del på nämndpolitikens vilja att ta till sig och välja att prioritera lämnade förslag. En slutsats av denna genomlysning är att Linköpingsförslaget i begränsad omfattning verkar bidra till en meningsfull dialog mellan de som berörs av Linköpings kommuns verksamheter och de politiska beslutsfattarna. Det finns, liksom tidigare konstaterat, en diskrepans mellan medborgarnas förväntningar och vad som faktiskt, enligt de förtroendevalda, är möjligt att genomföra. Denna diskrepans riskerar att undergräva kommunens demokratiskapande intentioner och vara till nackdel för medborgarnas bild av de förtroendevalda.

14.3 Medborgarna och Linköpingsförslaget

Ett incitament för att ha en modell med e-förslag är att öka den representativa demokratin genom att mobilisera tidigare inaktiva medborgare och underrepresenterade grupper. En fråga att undersöka vidare är om det finns det en demografisk spridning på vilka som skickar in Linköpingsförslag, eller om det i huvudsak är personer med socioekonomiska resurser i termer av utbildning, inkomst och högre social ställning. Viss forskning visar att det främst är de som redan är politiskt intresserade som både känner till, och som använder sig av e-förslag. Om de som skickar in Linköpingsförslag i huvudsak har en förhållandevis stark socioekonomisk ställning och redan deltar i demokratin riskerar nuvarande modell för Linköpingsförslag att intensifiera redan existerande ojämlikheter (se också Låt fler forma framtiden! (SOU 2015:96)).

I dialog med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen lyftes särskilt att förvaltningen upplever att det idag finns ett avstånd mellan medborgarna och de förtroendevalda då planeringshorisonten för tjänstepersoner och förtroendevalda respektive medborgare skiljer sig åt kraftigt. Det vill säga att medborgarna i begränsad utsträckning har en förståelse för den tid det tar att få exempelvis en lekplats på plats. Det lyfts också från flera förvaltningar att ett stort antal röster på ett förslag skapar förväntningar på att förvaltningen/nämnden ska bifalla förslaget, vilket i sin tur kan skapa negativa känslor bland medborgare om förslaget sen avslås, särskilt om förslaget fått många kommentarer och engagerat många människor.

För att ytterligare befästa tyngden av Linköpingsförslaget och visa att inskickade förslag tas på allvar kan nämnder fundera över om förslagslämnaren kan bjudas in till sammanträdet för att presentera sitt förslag. Detta skulle också kunna öka det politiska intresset för Linköpingsförslaget. Vidare hade mer information kring hur den administrativa processen upplevs samt hur förtroendet för den lokala demokratin eventuellt påverkats av att lämnat in och fått ett Linköpingsförslag hanterat, ytterligare kunnat fördjupa förståelsen för hur Linköpingsförslaget uppfattas av medborgarna.

Genomlysningen visar att handläggningstiden ofta är lång och att återkopplingen från handläggande nämnd/förvaltning är bristfällig. Inbyggt i modellen för Linköpingsförslaget bör en systematisk återkoppling finnas. Brist på återkoppling riskerar att ta bort incitamenten för att både skicka in förslag och att rösta på andras förslag. I Låt fler forma framtiden! (SOU 2015:96) undersöks, med utgångspunkt i Malmöinitiativet, om förslagslämnare ändrar sina attityder gentemot kommunen, dess politiker och tjänstepersoner efter att ha deltagit i processen. De förändringar som observerats hos de vars attityder har förändrats (40 procent) går i lika stor utsträckning i positiv (20 procent) som negativ (20 procent) riktning. Detta är också en nackdel med Linköpingsförslaget. Kommunen har mycket att förlora på genom att, i medborgarnas ögon, inte hantera processen på ett engagerat, tillförlitligt och transparent sätt. Människors vardag är allt mer komplex och invånarna ställer höga krav på det offentliga att leverera. Utmaningen med Linköpingsförslaget ligger i att utveckla former för politiskt deltagande som både gör det möjligt för medborgarna att påverka politiken på ett meningsfullt sätt och som tar medborgarnas begränsade förutsättningar på allvar.

14.4 Utformningen av Linköpingsförslaget

Så som Linköpingsförslaget fungerar idag finns det förbättringsutrymme sett bland annat till den administrativa processen, den ofta långa handläggningstiden samt rutiner för återkoppling till förslagslämnare. Att modellen för Linköpingsförslaget är enkel att, utan förkunskaper, förstå är grundläggande för att skapa tillit och bidra till inflytande för medborgarna. Liksom tidigare nämnt är det av yttersta vikt att det finns procedurrell rättvisa, transparens och responsivitet i modellen för hanteringen av Linköpingsförslag.

Källor

Gilljam, M. (2003) Deltagardemokrati med förhinder, i Gilljam, M. och Hermansson, J. (red) *Demokratins mekanismer*, Malmö: Liber

Karlsson, M., Åström, J. (2015) Kan e-petitioner utveckla den representativa demokratin?, i *Låt fler forma framtiden!: Forskarantologi från 2014-års Demokratiutredning* (pp. 559-605), Stockholm: Wolters Kluwers Statens offentliga utredningar
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:oru:diva-47077>

Kulturdepartementet (2016). Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5)